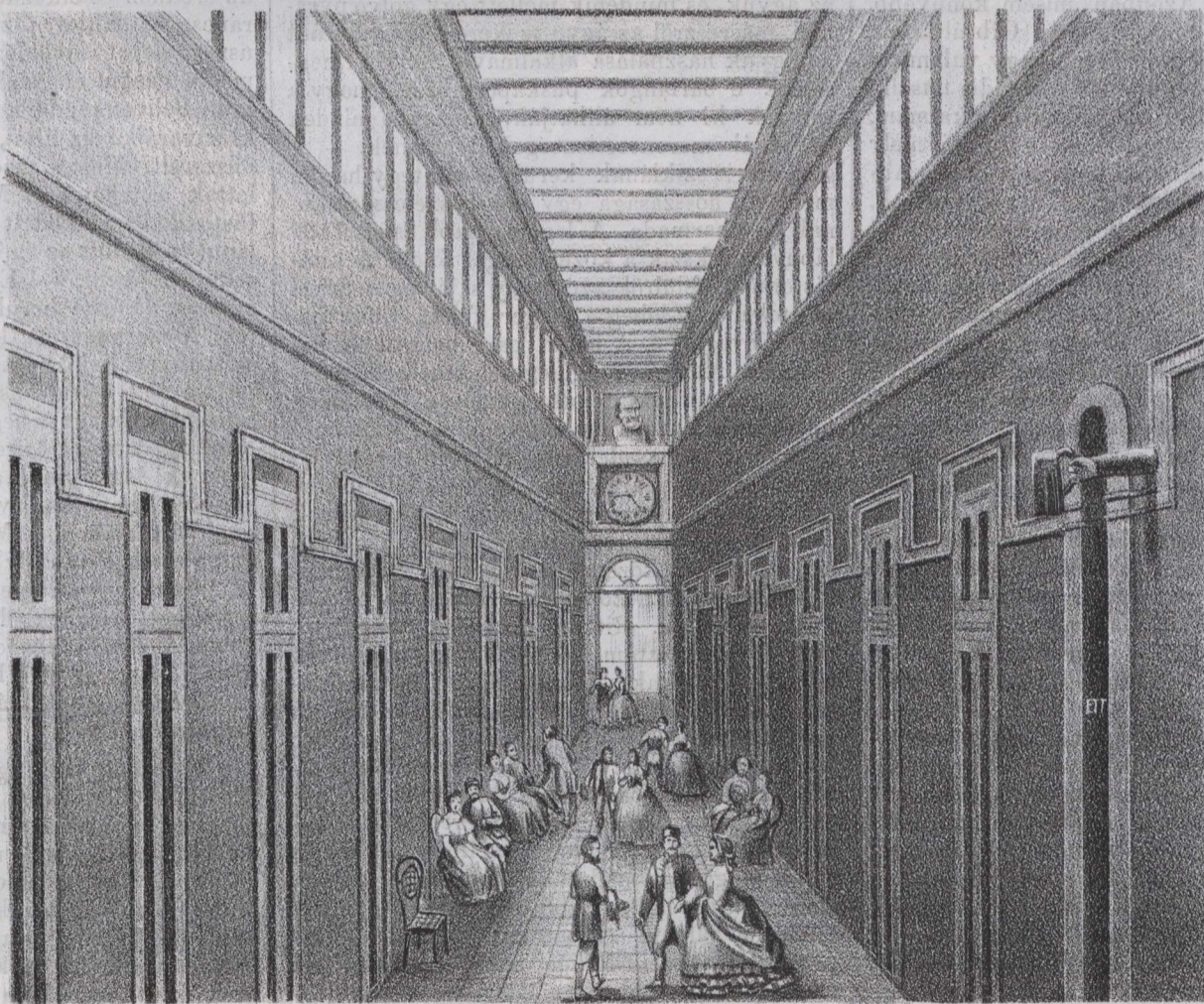

árasztó hullámok elől hajó-szobába akartam menekülni; hanem e gőztelt, bűdös üregben csak a tenger tompa zugása, s a tengeri betegségben sinlődők nyugései hallatszóttak, tehát ismét a fődöztetremászta- tam és nyugodtan engedém fejem fölött a hullámokat áztúgni. A föl- tárult látvány is oly szép volt mint borzasztó. Az ég egész dél felét éjsötét vihar fellegek boríták be, csattogó villámaikkal függve a felkorbácsolt tenger sötét chaosa fölött; a másik fele ellenben a legde- rültebb kékszin- ben pompázott, és a naptól legsze- ben megvilágított közeli spanyol partot láttatá. A jármű labtaként repült mindenfe- lé, és meghajolva dőlt majd egyik, majd másik olda- lára, úgy hogy a vitorla rudak vé- gei a vízbe értek, és az egyik kerék mindig szabadon keringett a leve- gőben. A gépezet csikorgott és nyögött, a szélvész vi- sitva füttyölt a ha- jó köteleken át, a hullámok sziszeg- tek és bögtek mint dühöngő orozlá- nok, a dörgés szün- telenül dübörgött, borzasztó hang- verseny volt. Egy spanyol vitorla- hajó tántorgott köztünk, haszta- lanul törekedve a magas tengerre. Majd behuzá min- den vitorláját s rö- vid ideig ugyan- azon helyen állt ide s tova. Való- színűleg horgonyt vetett, azonban a kötelek szakad- hattak el, mert újra a part felé hajtattott. Most a vész-lobogót huz- ta fel; de mi nem segíthettünk. Mint zseb-kés rögtön összecsapott, a hullámok össze- csaptak fölötté, sötét tömege is- mét rögtön eltűnt

Köz-fürdő.

Kád — márvány- és porcellán fürdők.

(Lásd szövegét a 362-dik lapon).

a víz fölött, a nél- kül, hogy árbo- czaiból csak vala- mi is látszott vol- na; a hajó partra vettetett. Midőn ezt láttam, jég- hidegség futott át rajtam és aggódva tekinték a mind- inkább közeledő Gibráltár fekete szikláira. A Pun- ta de Europa kö- rülvitorlázása volt a legveszedelme- sebb. Szerencsé- re megszűnt a zi- vatar a mikorra a tengerszorulat be- meneteléhez ér- keztünk. Az an- golok egyik jela- dást a másik után küldték a hegyről, magyarázva, hogy merre menjünk, nehogy a sziklá- nak hajtassunk. Soha nem láttam pompásabb hul- lám torlást, mint itten. A hullámok nem csak a szik- lákba és a Punta de Europa bász- tyáiba ütköztek; hanem hajóikat még a világító to- rony lapályáig is fel föcskendezték. Végre sikerült e veszedelmes pont- ot körülvitorlá- znunk, egyedül a Gibráltár öble volt felzúdulva úgy, hogy a kapitány az algecirás-i ros- révparton, hol a spanyol gőzhajók kikötni szoktak, nem mert horg- onyot vetni. Azért az öböl hátsó ré- szén be ment, hol a víz nyugodtabb volt, és itt a Cam- po de San Roque környékén lees- reztette a horg- onyot. — Én és német utitársam valánk az egye- dül utazók Gib- ráltárra, s miu- tán a kapitány innen tovább Ca- dix felé akart vi- torlázni, másnap korán reggel e- gyik sajkáján a szárazra vitetett bennünket, daczá- ra annak, hogy mi minden módon iparkodtunk öter- ről lebeszélni, mi- után az Algeciras- ban váltandó „li- cenciánk“ a Gib- ráltárba menésre

az abc martyrja valék. Kísérletet tettek a latin nyelvet rám erőszakolni, e mellett feledém anya-nyelvemet és tizenöt éves koromban nem tudtam semmit.

Ostobaságom miatt büntetésül majd minden nap kenyérral és vízzel vendégeltek meg; ennél fogva hat évet ismét leszámítok.

Ezután egy jegyzőnél irnoki szolgálatba léptem, mely ismét új vértanuság volt rám nézve. Hat órákor fölkeltem, a kályhát befűtém, a foglalmazványokat iszonyu sok helyesirási hibával leirtam, és az étel helyett verést kaptam az első irnoktól. Ez, életemből leszámítandó vizsgálati idő, öt évig tartott.

Husz éves valék, midőn atyám, engem megunva, a „Bell-Poule“ fregatte-ra küldött. A fődélzetet mostam, a köteleket összegöngyölém, fölkuasztam az árbocra, a vitorlát bevontam és naponkint harmincz ütést kaptam; ez négy évig tartott.

Végre a fregatte-ról elbocsátottak és fűszerkereskedővé változtam át; D. Orsolya kisasszonyt, egy esztergályos leányt nőül vévém, kaptam vele harmincezer frankot, mely összeg egy st. domingoi cukorgyárra jelzalogilag be volt táblázva. Boldogságom azonban nem tartott sokáig, feleségemnek fa-lába volt, melyet atyja esztergályozott neki. A boldogtalan ezerszer bocsánatot kért tőlem e természeti hiányért; a hozomány iránti tekintetből megbocsátottam neki.

Nemsokára azonban iszonyu hirt kaptam, hogy St. Domingóban a feketék föllázdáltak, és harmincezer frankomat felpörzsölék. Nem maradt egyebem, mint feleségem fa-lába.

Midőn harminczadik évemet elértem, feleségem rheumatikus fájdalmak következtében meghalt; e baj egyetlen valódi lábát rohanta meg. Házasságom hat éve alatt szüntelen így szóltam magamhoz:

— Mily ostoba voltam mégis, egy fa-lábal egybekelui.

E hat évet tehát méltányosan kitörlöm életemből.

Es így miután léteimből az első harmincz évet kitörlém, még csak a hátralevő negyvenegy év hova fordításáról kell magamat a közönség előtt igazolnom.

Miután mint minden ember, életemnek harmadrészét, — sőt talán többet is, — alvásban töltém, huszonnégy év megint leszámítandó. Miután mindig igen szórakozott valék, egy teljes évet vesztegettem el, szekrényem kulcsának folytonos kereséssel. Azt pedig bizonyára senki se fogja állítani, hogy az ember él akkor, midőn a szekrény kulcsot keresi; ennél fogva egy évet leszámítok.

Hajporozás, fésülködés s beretválkozással elveszett három év.

Fogfájásban szenvedtem öt évig. Életemnek szép része a harag kitörései és kérdezősködésekben veszett el, mint például:

- Hány óra?
- Ma rossz kedvem van.
- Hogy érzi ön magát?
- Magamat ajánlom!
- Iszonyu hosszú telünk van!
- Ma nagyon meleg van!

Ezért leszámítok három évet.

Hat hónap eszima-váltásra lett áldozva, s ép ennyi időre volt szükségem kalapomat kelfélni, tehát egy egész év.

Divatos drámák és félreértett geniek fölmulhatlan mesterműveinek meghallgatása, valamint a női emancipációról irt szelleműs lirlapi cikkek elolvasására egy évet vesztegettem.

Végül az elsózott leves, száraz beefsteak, kemény tojás stb. fölötti panaszokban elvesztett: egy év. Egész összességben tehát hetvenegy év.

Utóirat. Az egyedüli harmincz nap, mely-

ben éltem, a házasságomat megelőző idő volt. Igen boldog valék, ha jövődöbelimet láthatám, midőn a kereveten ült és fa-lábát hosszú ruhájával eltakará.

De miután mérgeződtem a miatt, hogy e harmincz nap alatt oly ügyetlenül boldognak érezem magam, ezt is kitörlöm, mint a többit életemből. Hetvenegy éves koromban tehát meghalok, a nélkül, hogy éltem volna.

A budai ráczfürdő.

(Képpel).

Felső képünk ezelőtt Mátyás király fürdője volt, most pedig dr. Heinrich Nep. János ur ernyedetlen buzgalma és áldozatkészsége folytán kiépítettén, közfürdővé lett átalakítva. Az épület átalán véve régi, és a tulajdonos is meghagyá eredeti minőségében, csupán egy felső nyilást alkalmazván reá, honnan a fürdő világítását nyeri. Ez épület az egyedüli maradványnak látszik a Mátyás király korában emelkedett épületek közül. E fürdőben pihente ki a dicső emlékezetű király fáradalmait és szerzett üdülést magának. E fürdő a várpalota kerttel egy a délnyugati oldalon alkalmazott széles földalatti bolt-íves ut kötése össze. A közfürdő helyiségeiben még ma is látható egy nagy márvány-tábla, Mátyás király czimerével. Ez különben egy hatalmas kupola, hol most mérsékelt 3 krajczárnyi díjért ezenként élvezik a forró ásványfürdőt hideg zuhanyai-
val és szereznek maguknak javulást és üdülést; mert daczára a tett javításoknak és a lehető kényelmes berendezésnek, a tulajdonos megtartá a régi mérsékelt díjszabást, és megvagyunk győződve, hogy a számos látogatás, s az általános elismerés meg fogja jutalmazni nemes törekvéseit. — A medencze szélessége nyolcz szögben ötöt és mélysége 4 láb; a vízömlés egyenesen a forrástól oly erős, hogy a medencze, melyből naponkint este 10 órákor a vizet kieresztik, reggeli két órára már ismét telve van. Daczára, hogy e fürdőt naponként százan meg százan használják mind a két nemből; a főnálló rendtartás mellett soha semmi illetlenség nem fordulhat elő. Ittas és undorító emberek nem bocsátatnak be és így elmondhatjuk, hogy e fürdő a tisztességes és vagyontalan osztály számára valóságos jótétemény.

Alsó képünk az úgy nevezett Széchenyi osztályt tünteti elő. Ez áll egy hosszú tágas folyosóból, mely fölsejt a szép építészeti mű mellett Széchenyi István mellszobrára és az alatt egy nagy óra disziti. Jobb és bal felől kő-, porcellán- és fehér karrarai márvány-kád-fürdők vannak berendezve; maguk a fürdők egyenkint előszobából, mely a kényelmes kerevet és más szükséges kellék mellett órával is el van látva, és tulajdonképeni fürdőből áll, melynek medenczéje körül belül egy négyszögöl területű, mélysége pedig négy láb, s a medenczébe kényelmes lépcsők vezetnek; a fürdő szobában jobbról a zuhany készlet, balról a gőzvezeték, a bemenet fölött perczmutató, s elől a vízvezető vannak föllállítva. A meleg vízömlés oly erős, hogy 30 krnyi díjért az egész medenczét újból friss vízzel lehet megtölteni. A fürdők felső részét szép obeliszk disziti, s e mellett légvezetési készlet van föllállítva; szóval a helyiségekben mindent föltalálhatni, mit egy fürdőtől kívánni lehet; a fehérneműek szárazak és teljesen szagmentesek. Télen át minden helyiség fűtve van, minél fogva e fürdőt télen át épen oly kényelemmel használhatni, mint az év egyéb szakáiban. Az egyes szobákban alkalmazott órák egyenlően járnak a folyosó hátulján alkalmazott főórával. A helyiségek összesen gázvilágítási készlettel látvak el, s e

mellett ugyan e fődél alatt jó és olcsó étterem, jutányos és kényelmesen berendezett szobák is lévén, itt minden kigondolható kényelmet föltalálhatni; minél fogva biztos reményünk lehet, hogy e nagy figyelemmel berendezett helyiség rövid idő alatt a testvér főváros leglátogatottabb helyévé leend, mire nézve nagy mértékben biztosítékot nyújt a figyelmes és pontos és pontos szolgálat is, melyben a fürdő vendégek itt részesülnek. —y—d.

A nagy oceán.

(Vége).

A tengerész legközönségesb kísérői közé tartoznak a Sárda tinhalak és makárok. A hajó lassu menetét a mintegy 4 láb nagyságuk gyakran hónapokon át egész seregenként követik; de több napi gyorsabb vitorlázás után eltávoznak, míg a kisebbek inkább a gyorsabb utazást kedvelik, és nem is oly állandó kísérők, mint a nagyobbak. —

Nem ritkán találkozik a nagy oceán utasa a lapos szárnyu kardával (Xiphias platypterus). Ennek a tengeri szörnynek barna háta és ezistszinü hasa van, mely az ellenség üldözésénél több szint játszik, melyek között bizonyos szép kék a kiváló. Amint egy csoport kisebb halat megpillant, villám sebességgel ront rájuk, és miután a lehető legtöbb közülök hegyes, kardalaku szájával átszúrt, ismét lerázza arról és egész nyugodtam eszi meg. Bennett maga látott oly kardhalat, mely egyetlen rohamra, rendkívüli sebességgel, három makárt szúrt keresztül, és legott meg is ette, és valószínűnek tartja, hogy a nagy oceán társas halfajai, mint minők a tinhalak, makárok és társas csonka-fejek (boniták, albikorák és dorádok), azért szeretnek a hajók vagy hullámok közelében tartózkodni, mivel ott a kardhal gyilkos üldözése ellen némi védelmet nyernek. —

A czápa, kísérőivel a gálya gáncscsal (Echeneis) és a durbanccsal (gasterosteus), is megjelenik olykor-olykor a sik tengeren, különben ott a természet rideg és magányos, míg a szigeteket közelében a vízben sokkal több állat sűrű-forog. Eschscholtznak Chili és Paumota közti útjában feltűnt, mi kevés állat tenyész a nagy oceán felszínén; mert a repülő halakat kivéve, alig látott más állatot, de négy ezeknek száma is szaporodott a szigetek közelében.

Azon átlátszó, kocsonya nemű tengeri állatok, a bomlaszok (medusae), szárnylábuk (pteropoda) és bócsák (Salpen), melyek az atlanti tenger melegövi részeiben tenyésznek, a nagy oceánban is hasonló nemekben fordulnak elő, csak a válfajak gyakran különbözök. A pompás szömörce (phisalia, például itt nem tiszta rózsaszín, vagy bíbor színű; hanem zöldbe játszó kék taréja van.

Es így van az más állatokkal is.

Mi mély homály fedi még különben a nagy oceánnak alsó fokán álló állatvilágát, abból is kitetszik, hogy azon 14 bomlasz-faj közül, miket Eschscholtz utján Samoától az egyenlítőig gyűjtött, csak egyetlen egy volt addig ismeretes.

Ha a tengerész néha több napokon át, rideg, majdnem minden élő lénytől elhagyott tájakra talál a nagy oceánban, másutt ismét az élet oly bősége lepi meg, mely még a legmerészebb képzeletet is tulszárnyalja!

A tenger sötétke színe nem ritkán hirtelen változik, fakó, vöröses, sárga vagy zöld színre, mely aztán mérföldekig tart el, és számtalan milliókra menő apró tengeri állatoktól származik. — Jönnek, nem tudni honnan, mennek, nem tudni hová? A legközelebbi hajó,